

Egy bank zabüzlete

Miniszeri rendelet a terményforgalom ellenőrzésére. 100 métermázsa zab vétele és továbbadása.

(Saját tudósítókól.) A közlelmezési minisztérium már annakidején agályát fejezte ki a terményforgalom szabadá téletét elrendelő kormányintézkedéssel szemben, mert attól tartott, hogy mivel a szlovenszki termény nem fedzi a szükségletet — a szabadforgalmat spekulációs üzletekre használják fel. A spekuláció ismét irreális magasságba hajtja fel a terményárakat és az így előállított helyzet ismét kényszerrendszabályokat fog követelni.

A közlelmezési minisztérium ezért preventív intézkedésként felhívta az uzsorahivatalokat, hogy erős ellenőrzés alá vegye a terményforgalmat és amennyiben a kereskedők vagy termelők uzsorahaszonra dolgoznak, esetenként tegyen feljelentést ellenük az államügyészségen. Hogy a közlelmezési minisztérium agályája nem volt indokolatlan, azt bizonyítják a szabadforgalom nyomán felburjánzó spekulációk szériái.

Egy vidéki bank régebb idő óta foglalkozik terménykereskedéssel. Zabot, árpát vásárol és adja tovább egészen tisztos polgári haszonnal. Csak néha történik meg, hogy elhagyja a fővágyt és a spekulációs hasznok mellékvágányára kalandozik.

Az utóbbi időben a bank nagyobb mennyiségű zabot és árpát vásárolt métermázsként 225—55, illetve 250—300 koronás áron.

Száz métermázsa zabot kínált többek között a bank Trebon és Böhm alsó-mecenzéfi fűrésztelép tulajdonosoknak métermázsként 400 koronáért. A tárgyalások megindultak és a bank egy kész adásvételi megegyezés formuláját küldte be a cégnek aláírás végett. A cég azonban ahelyett, hogy az okmányt a szükséges aláírással látta volna el, feljelentést tett a bank ellen tulhajtott árak miatt.

A nyomozó hatóságoknak a bank zabüzletében az az álláspontja, hogy a banknak legfeljebb az előírt 5 százalékot lett volna szabad keresnie. Ezzel szemben a bank 80 százalékos haszon elérésére törekedett s ezáltal hívta ki a hatósági beavatkozást.

Feloszlatták a magyar köztársasági partot

Budapest, aug. 22. (Saját tud. távirata.) A belügyminiszter a köztársasági pártot törvényellenes céljai miatt, melyek a magyar állam alkotmányát, szervezetét és a közrendet veszélyeztetik, megszüntette, működését betiltotta.

— Hatósági ellátást igénylők jelentkezése. Ma volt utolsó napja Kozicén a tizezer koronán aluli évi jövedelemmel bíró s hatósági ellátást igénylő háztartások, illetve személyek jelentkezési határidejének. A közlelmezési hivatalban vasárnap délig 5580 személy jelentkezett. Ez a szám a mai jelentkezőkkel kb. 7200-ra emelkedett.

— A városi tisztviselők szlovák kurzusa a jövő hétfőn kezdődik meg Kozicén. A kurzusnak szakkielcvenhat városi alkalmazott lesz a hallgatója.

— Postai kinevezések. A postaügyi miniszter a következő I. oszt. postafőosztályt postafőellenőröké nevezte ki: Amen Lajos (Zsolna I.) Cickay Mihály (Nagytagotssány), Ozánik Ferenc (Nyitra), Turczér Ede (Vágújhely), Olcsák Imre (Zsolna I.), Jasenák Gyula (Nagytapolicsány) és Ivanovszky Gyula (Nyitra).

— Román—csesszlovák vasutügyi konferencia Kassán. A román—csesszlovák vasutügyi konferencia augusztus harmincadikán veszi kezdetét Kassán. A román vasutakat a kolozsvári kerületi igazgatóságtól fogják képviselni. A tárgyalások a teher- és személyforgalmra vonatkoznak.

Kinek van igénye hatósági lisztellátásra?

A kibocsátott kormányrendelet ismertetése.

BRÁGA, aug. 22.

(Saját tudósítókól.) A hatósági közellátás rendezése az 1921—22. gazdasági évre végső stádiumába jutott a I. hó 11-én kelt kormányrendelet kiadásával, mely a következő intézkedéseket tartalmazza:

1921. szeptember 4-től 1922. július 30-ig csakis a vagyontalan személyeknek van igényük hatósági lisztellátásra. Vagyontalan személynek az az egyén veendő, kinek havi jövedelme az 1000, illetőleg heti bére a 230 koronát meg nem haladja. 2-4 tagú családoknál a maximális havi jövedelem 1500 korona, a maximális hetibér 350 korona lehet. Ötől több tagú háztartásuk havi jövedelmének a 2000 koronát, illetőleg a 460 korona hetibért nem szabad meghaladnia, ha igényt támasztanak a hatósági lisztre. A jövedelem nagyságára való tekintet nélkül kizártnak a közellátásból:

a) Földművelők, ha az általuk művelt föld legalább is annyit terem, amennyi a háztartásuk ellátására minimálisan szükséges; b) azon háztartások és egyének, kiknek munkájuk egyenértéke fejében, vagy az általuk előállított iparcikkéért módjukban van lisztet szerezni; c) azon személyek és háztartások, akik ezen rendelet elvel szerint felvették ugyan an ellátatlanok sorába, de facto azonban el vannak látva.

A rendelet a heti szükségletet további intézkedésig 1 kg. kenyérliszt s fél kg. főzölisztben állapítja meg.

Kenyeret 1000 és 1400 grammos súlyban süntendők. A kormánynak jogában van ezen lisztadagot felelni vagy leszállítani. Az árakra vonatkozólag később kiadandó rendelet fogja

megállapítani azt, hogy mily áron köteles a bevásárló a kiskereskedőnek, illetőleg a fogyasztási szövetkezetnek átadni a kiosztandó lisztet. Kenyérliszt detall ára 1.80 korona, a főzöliszté 5 korona lesz. Az 1400 gr.-os kenyér nem haladja meg a 3 koronát. Hogy a fogyasztók a lisztet tényleg ily áron kaphassák, az árdifferenciát az állam fogja viselni. Ezenkívül az egyes országrészek legszegényebb lakosainak 10 százaléka javára heti és fejenkénti 1 korona illetéket engedélyez az állam, hogy ezek még olcsóbb kenyéret kaphassanak. A korpa kg.-nak ára franco, a malom vasutli álmomásán 1 korona 20. fillér.

A lisztosztás közigazgatási részéről továbbra is a közigazgatási hatóságok, resp. az élelmezési hivatalok gondoskodnak.

Az egyes községekben külön bizottságok állítatnak fel, amelyek kataroznak arról, hogy ki veendő fel a közellátásba. A bizottság elnöke a polgármester, vagy ennek helyettese, tagjai: 4 községi képviselőtestületi tag, továbbá a helyi szervezett és szervezetlen fogyasztók két-két képviselője.

Az előírt csakis az olcsó liszt vásárlására jogosító igazolvány ellenében adhat ki hatósági lisztet. Az I. fokú politikai hatóság megengedheti, hogy a lisztadag 2—4 hétre előre adassék ki, ha azt a helyi viszonyok s a készlet nagysága megengedi.

Hatósági kenyéret csakis teljesen kihiült állapotban szabad forgalomba hozni. A hatósági (approvizációs) kenyéret minden péknek külön jelzéssel kell ellátnia, mely jelzést az I. fokú politikai hatóság tudomására hozandó. Ezenkívül a süítés napja is feltüntetendő a kenyéren. Valamint a pék jelzését, ugy az előállítás napját is a kenyérrre be kell süíteni.

Pécsre bevonultak a magyar csapatok

Az emigránsokat Eszéken internálták. — Tüntetés Sopronban.

Belgrád, augusztus 22. (Budapesti tud. távirata.) Félhivatalosan jelentik: Pécs kiürítése ma kezdetét vette. Ezernél többen már elutaztak. A szerb hatóságok ma adják át véglegesen a várost.

Belgrádi lapok nyilván félhivatalos sugalmazás alapján közlik, hogy a nagykövetek tanácsa végleg elutasította a jugoszláv kormány kérelmét Pécs kiürítésének elhalasztására vonatkozólag.

Kaposvár, augusztus 22. (Saját tud. táv.) A csendőrség Sik százados vezetésével augusztus 29 án d. u. 3 órakor bevonult a szerbek kiürítette határközségekbe, ahol diadalkapukkal várták a csapatokat. A községek apraja nagya lelkesen ünnepli a csendőrséget.

Ugyanezok Szent István napján szállották meg a magyar csapatok a szegedi háromszöget, míg vasárnap Tolnamegye megszállott részébe vonult be tomboló lelkesedés között a magyar sereg.

Pécsre vasárnap este vonult be a magyar csendőrség.

Az emigráltak Eszékre menekültek, ahol a szerbek internálták őket.

Szeged, augusztus 22. (Saját tud. táv.) Csendőr és rendőrkielcvennyek vasárnap reggel bevonultak Kiszomborba.

Sopron, aug. 22. (Saját tudósítók távirata.) Szent István napján a mise után a soproni főterem impozáns négyülés folyt le, amely élénken tiltakozott az elszakítás ellen. A Széchenyi-szobor talapzatától egy szónok pártoskodás és személyeskedés helyett egységes és elszánt magyar cselekvést követelt, amely nem nézi tétlenül, hogy a magyarság élő testét darabokra tépják. Majd az antantmissziók palotája felé fordult a szónok és így folytatta beszédét: „Az antant idejéit és feleletet várt: vajjon van e még ebben a nemzetben önértet és élniakarás? Most megadjuk a fe-

leletet: „Nyugatmagyarországot nem adjuk!” A négyülés hangosan ismételte a tiltakozást és harsogó helyesléssel és elkeseredett kiáltással fogadta a szónok szavait, majd Horthy kormányzóhoz táviratot intézett, amelyben a gyűlés résztvevői táviratilag biztosították őt arról, hogy bármint alakulnak is az események, ők az ezeréves Magyarországhoz törhetetlenül ragaszkodnak.

Sopron, augusztus 22. (Saját tud. táv.) Nyugatmagyarország átadása huszonharmadikán kezdődik. A magyar hatóságok huszadikán beszüntették tevékenységüket.

Szeged. Vasárnap hajnalban vonultak be a magyar csapatok Ujszeged föterére, ahol a magyar kormány nevében Kesző képviselő átvette az ujszegedi területet. A magyar csapatok innen tovább vonultak leirhatatlan lelkesedés között a demarkációs vonal felé. Megállapították, hogy a szerbek mindent hadizsákmánynak tekintettek, pld. az ujszegedi járványkórházat mindenestől Nisbe szállították, a kendergyár leszerelését pedig a franciák akadályozták meg. A község pénzét és Preszly Elemér nyug. ezredesét és vendégét Micskey volt szolgabíróval magukkal vitték.

A felszabadított községek szerb lakosai csak pénteken tudták meg, hogy a magyarok bevonultak, így már szombaton Széreg községben 4—5000 koronáért lehetett szerb házakat vásárolni. Sok felbujtó úgy távozott, hogy mindenét otthagya. Megállapítást nyert az is, hogy a Szeged szőregi vasútvonal kettős vágányából egyiket felszedték a szerbek és elvitték. A felszabadult területeken már vasárnap óta magyar posta is működik.

A magyar hadsereg a déli órákban a Duna-Tisza között elérte a trianoni vonalat.

— Amerikaiak akarják kibérelni az aggteleki cseppkőbarlangot. A Gőmör irja: Az aggteleki cseppkőbarlangot az új határmegállapítás kettészelte s maga Aggtelek község magyar területéhez tartozik, de a barlang feletti föld már a csesszlovák állam területén fekszik. A barlangot az utóbbi időben rendkívül elhanyagolták és a Kárpátgyesület fiókja nem régen ho-

zatta rendbe Tarkos Károly aggteleki ref. lelkes buzgólkodására a barlang hidjait és bejáratát. A barlangnak ez idén sok látogatója volt és nemrég Aggteleken járt Kuthy newyorki református esperes leányával. Az a hír járja, hogy a barlangot őt esztendőre egy amerikai társaság akarja bérbevenni, mely társaságnak az élén Kuthy esperes áll.

HIREK

Az olló

Miről is van szó? A Kassai Napló legutóbbi kötekedését visszautasítva, kimutattuk, hogy a világ semmiféle kérdéséről sincs neki önálló véleménye, hanem ha Szász Zoltánról akar írni, akkor a Keleti Ujságból ollózza, ha pedig az éhező oroszokért szeretne emberies hangokat megütni, akkor pedig a Kassai Ujságból. De teszi ezt azért is, mert gerinctelenségében számonkérés esetleges kellemetlen pillanatában, a felelősséget magáról el akarja háritani és azokat a lapokat előtérbe töltni, amelyek bátran és önállóan, az igazsáért harcolva és önmagukat soha meg nem tagadva mondják meg véleményüket akár az egész világ szemébe is.

Erre a Naplócskának hallgatnia és elhallgatnia kellett, mert végre az igazság ellen ő sem tuszkodhatik örökké.

Azóta lesipuskáskodott. S mint a kiéhezett, vérszopó tigris az ártatlan, szelíd báránykara, úgy csap le augusztus 18-iki számunkra, kiabálva be a világba: ime, a Kassai Ujság sem jobb nálunk, mert ő is ollózott! Mi nem is tagadjuk, hogy néha más lapban is találunk nagyon okos és nagyon érdekes cikkeket, amelyről az a véleményünk, hogy a mi olvasóközönségünknek is okulására és szellemi hasznára valik, de hogy a Naplótól átveszünk cikket az már azért is nehez, mert ő soha olyan eredeti cikket nem produkál, amely a mi lapunk nivóját megütné. Mert a Kassai Napló összes értékes cikkei mind vágott dolgok, csak úgy hevenyeszve parat ideiktatunk: Szász Zoltan (a Keleti Ujságból); Aki halált vet — halált arat (a Kassai Ujságból); A világ leggazdagabb embere (a Magyarországból); Személyenként a Szenes ember trefás verseiből (a Komáromi Hírekéből); Törvényalkotás gőzerővel (a Kassai Ujságból); Szlovenszki bányák sorsa (a Magyar Ujságból); a német szociáldemokraták új programja (Keleti Ujságból); Lehetséges az emberi test halhatatlansága (a Keleti Ujságból); A magyar művészet jövője (a Magyarországból); Magyarország a Népszövegben (a Magyarországból); stb. stb.

Ha maliciózusak akarnánk lenni, mi is azt mondanék, amit ő rólnak mondott: „Nem baj, mert így legalább néha-néha egy-egy okos cikk is olvasható a Kassai Naplóban”. De nem vagyunk maliciózusak, s nem mondjuk ugyanezt a Naplóról, amit ő szeretett volna reánk fogni. Ezt annál kevésbé tehetjük, mert kiüti, hogy felhaborító csipkeidésének ezt az egyetlen szellemes mondatát is kivágta a Keleti Ujságból (lásd Keleti Ujság polemiaját a kolozsvári Ellenzéssel.)

De ha már az ollózásnál tartunk, engedj meg kis Naplócska, hogy mi ujságírásnak mesterei téged egy-két okos dologra kitanítsunk:

1. Ha valakit valamely bűn miatt meg akarsz róni, akkor vigyázz, hogy te legalább abban a számban, amelyben erkölcsi prédikációt tartasz, ugyanabba a bűnbe ne ess. Mert végtelenül kómiikus, ha vizet prédikálsz és bort iszol. Ez történt például most veled. „Az adigazgatás új rendszere” című cikket szombaton a Kassai Ujság hozta, s vasárnapra szépen kivágtad lapunkból, hogy így viszonzod azt, amiért te oly lelkesen sikraszálsz.

2. Ha átvesszel valamit, kedves öcsém, akkor legalább arra ügyelj, hogy ne ugyanazon sajtóhibákkal vedd át, mint már többször előfordult.

3. Ha ollóra szorulsz, akkor a cikket teijes terjedelmében vágd ki. „Az emberi test halhatatlansága” című cikket kivágtad a Keleti Ujságból, de nem vetted észre, hogy a vége a másik hasábon van. Ezzel az értékes cikket megcsontítottad, amihez való jogodat már nem ismerjük el. Vagy átvetted tőlünk „Aki halált vet, halált arat” című nagyértékű cikkünket. De elkövetted azt a barbarizmust, hogy egy egész bekezdést önhatalmúlag kihagyál, ezzel a szép cikkünk értelmében óriási zavart csináltál, ami végül is merénylet olvasóid ellen. Vagy éppen azért hagytad ki ezt a részt, mert cikkünket a Napló szellemi nivójára akartad aláülyeszteni, amelyek egyik főjellemonása: az értelmelenség.

4. Ha magyarországi lapokból vesztel valamit, akkor legalább vegyetek magatoknak annyi fáradságot, hogy ezeket a cikkeket az itt uralkodó terminológiának megfelelően javítsátok ki. Mert akkor úgy jártok, mint a mult vasárnap művészi cikkeitekkel, amikor hol „elszakadt”, hol meg „megszállott” tetűletről beszéltek. Komolyan figyelmeztetünk beneteket, hogy az ilyenből még nagy bajok is származhatnak.

Még adhatnánk több jó tanácsot, de nem akarunk egyszerre sokat adni nektek a hasznos tudnivalókból, nehogy túlterheljünk beneteket és a most kapot tanítási anyagot ne tudjátok megemészteni és újból sületlenséget sületlenségre halmoztatok. De egy végtelenül bölcs tanácsot még sem tudunk magunkba fojtani: akinek vaj van a fején, az ne menjen ki a napra sütkérezni! Ezért ne menjete, édes gyerekeim, ne menjete ti se ki a napra, nem nektek való... nem ám... Baj lesz az ilyen merészségből, nagy baj.